

Horšice

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Přeštice

Nadmořská výška: 425 m n. m.

Počet obyvatel: 424

Adresa URL: www.obec-horsice.cz

Okres: Plzeň-jih

GPS souřadnice: 49.531466N, 13.386190E

První pís. zmínka: 1245 (776 let)

PSČ: 334 55

Památky a zajímavosti Horšice

Významnou památkou je gotický kostel sv. Matěje, připomínaný již roku 1356 jako farní. Z této doby pochází loď s gotickým profilovaným vstupním portálem s obličejovými reliéfy po stranách a polopostavou ve cviklu, plochý tympanon portálu nesou konzolky s vytesanými postavami andělů, okna jsou hrotitá s odstraněnými kružbami. Soudobý pětiboký závěr kostela s opěráky je prosvětlený lomenými okny v kamenném gotickém ostění s kružbami. Věž s gotizujícími okny byla ke štítovému průčelí přistavěna až roku 1859, nahradila tak starší dřevěnou zvonici stojící v rohu hřbitova, z této doby pochází i krov a strop v lodi. Interiér lodi kostela je plochostropý, pouze kruchta je podklenuta segmentovým pasem. Vítězný oblouk je goticky prožlabený presbytář se dvěma poli křížově žebrově gotické klenby má zachovány reliéfní hlavice přípor s maskarony, hrotité sanktuárium a segmentově zaklenuté sedilie, vstup do novodobě přestavěné sakristie je barokním portálkem. Zařízení kostela je barokní, na hlavním rámovém oltáři s akanty jsou obrazy sv. Matěje, sv. Petra a Pavla, sv. Ondřeje, sv. Tomáše a Nejsvětější Trojice a na menze obraz P. Marie. Boční oltáře nesou obrazy sv. Kateřiny. Na pravé stěně presbytáře zasazen znakový náhrobník Jindřicha Antonína Henigára z roku 1724 s cínovou nápisovou deskou. Kostel byl barokně upraven za Henigárů, kteří těž připojili k závěru kostela pozoruhodnou pozdně barokní oválnou pohřební kapli sv. Kříže se šindelovou střechou vrcholící lucernou. Interiér kaple má bedněnou omítanou kupoli otevřenou do lucerny, na omítkách s pilastry jsou zbytky výmalby.

Původní farní přízemí budova čp. 32 z roku 1796 stojí při silnici za hřbitovem. Budova má klasicistní fasádu s nárožními lesenami. V ohradní zdi hřbitova je v nice umístěna barokní socha sv. Jana Nepomuckého.

Proti kostelu se rozkládá rozlehlý komplex převážně barokních budov bývalého pánského dvora. Nejhodnotnější je průčelní přízemí dlouhá fronta se střední obytnou částí, krytou mansardovou střechou a valenými klenbami, v interiéru hospodářských prostor. Vpravo jsou kolmo umístěny mladší stáje a vzadu staré stodoly a dominantní dvoupatrová budova sýpky s mansardovou střechou a mohutnými opěráky, považovaná za původní tvrz, a proto památkově chráněná. Budova však nevykazuje žádné stopy podstavby, jde tedy o barokní budovu, která již vznikla jako sýpka.

Stará goticko-renesanční tvrz zřejmě stávala před sýpkou vlevo od dnešního vjezdu, kde byly její ruiny zaznamenány na mapě z počátku 19.století. Budova má pro tvrz obvyklý oddělný trojprostorový půdorys a stojí na naznačené vyvýšenině, která pravděpodobně bývala obklopena příkopovým opevněním. Ruiny byly rozebrány na stavební materiál již při výstavbě dvora, poslední stopy nejspíše zanikly při výstavbě školy, vystavěné na místě rybníku, který byl zřejmě těž pozůstatkem opevnění.

Několik hodnotnějších historických budov stojí na návsi. Vedle mohutné budovy klasicistního statku čp.9 s polovalbou v průčelí je to drobná zděná klasicistní kaplička se zvlněným štítkem. Za ni stojí stará roubená chalupa s bedněným štítem a hlínou omazaný špýchárek. Z dalších domů stojí za zmínku nápadný patrový klasicistní dům s polovalbou čp. 25, zvaný "Babylon", v jeho patře bývala po roce 1855 škola a učitelský byt, když stará budova nedostačovala. Tradiční klasicistní charakter mají ještě chalupy čp.18 a 73. Na několika štítech je zajímavá štuková výzdoba, vytvořená ve 2. čtvrtině tohoto století. Při cestě z Horšic do Luhu stával křížek a v těchto místech se proto říkalo vždycky "U křížku". Nejistěného dne v roce 1970 byl sražen kládami, které převáželo z těžby v Lužském lese dřevařské auto. Od té doby čekal na své "znovuzkříšení" až do 5. září 2000, kdy byl péčí Obce Horšice obnoven.

